

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE
PIECZY ZASTĘPCZEJ
ORAZ
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY REJOWIEC
FABRYCZNY NA LATA 2023-2025
ZA 2023 ROK**

Krasne, marzec 2024r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Zadania gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	3
3. Zabezpieczenie socjalnego bezpieczeństwa dziecka i rodzinie	4
4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie tych już istniejących	5
5. Wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem	6
6. Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.....	7
7. Podsumowanie	7

1. Wprowadzenie

Obowiązująca ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz. 177) porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. System ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, **a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych**. Pomoc dotyczyć ma również rodzin, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodzicielskiej. W świetle ustawy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej, reguluje to art. 3 ust.1 w/w ustawy. Obowiązek, o którym mowa jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z zadaniami zawartymi w art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny opracował Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Rejowiec Fabryczny na lata 2023-2025. Program jest skierowany do rodzin, które przeżywają trudności w prawidłowym funkcjonowaniu, a głównie w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, bez względu na występujący w nich rodzaj dysfunkcji.

W realizacji zadań na rzecz rodziny współpracują następujące podmioty: Urząd Gminy w Rejowcu Fabrycznym, Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Rejowiec Fabryczny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym, szkoły z terenu gminy, służba zdrowia i policja.

2. Zadania gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań własnych gminy, w myśl art. 176 w/w ustawy należy:

- 1) Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny – Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny opracował Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Rejowiec Fabryczny na lata 2023-2025, który został przyjęty Uchwałą Nr XLVI/306/2023 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 30 marca 2023r.;
- 2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny – w 2023r. nie było zatrudnionego asystenta rodziny.
- 3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa – w 2023r. zadanie nie było realizowane;
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających – w 2023r. nie było ustanowionych rodzin wspierających,

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci w 2023r. nie prowadzono placówki wsparcia dziennego;

4) Finansowanie:

- a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny – w 2023r. zadanie nie było realizowane;
- b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające – w 2023r. nie było ustanowionych rodzin wspierających;

5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – w 2023r. W ramach realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w roku 2023 gmina współfinansowała pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na kwotę na kwotę 60 527,42 zł.

6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu Wojewodzie – Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny sporządził i przekazał 2 sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy: na bieżąco prowadzony był monitoring sytuacji dzieci w rodzinach objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny. Zadanie to było realizowane przez pracowników socjalnych, działania koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz ustalaniu przyczyn występującego u nich kryzysu. Udzielana pomoc była realizowana w ramach prowadzonej pracy socjalnej i miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny współpracuje z instytucjami takimi jak: Komisariat Policji w Rejowcu Fabrycznym, Kuratorzy Sądu Rejonowego w Krasnymstawie, Prokuratura Rejonowa w Krasnymstawie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie, szkoły i przedszkola z terenu gminy oraz szkoły z powiatu. Jeżeli istnieje podejrzenie, iż dziecko znajduje się w rodzinie zagrożonej kryzysem następuje wymiana informacji pomiędzy w/w instytucjami oraz są podejmowane odpowiednie działania.

3. Zabezpieczenie socjalnego bezpieczeństwa dziecka i rodziny.

3.1 monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach dysfunkcyjnych: – w 2023 roku monitoring prowadzony prowadzony był przez pracowników socjalnych, kuratorów sądowych i dzielnicowego w 6 rodzinach;

3.2 zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej: – w 2023r roku gmina współfinansowała pobyt 8 dzieci w 5 rodzinach zastępczych, 3 spokrewnionych i 2 niespokrewnionych na kwotę **60 527,42 zł.**

3.3 praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny: – w 2023r. wzmożona pracą socjalną było objętych 11 rodzin;

3.4 zapewnienie rodzinom specjalistycznego wsparcia i poradnictwa: – w 2023r. ze specjalistycznego wsparcia i poradnictwa skorzystało 3 rodziny;

3.5 Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom: – w 2023r. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny wypłacił świadczenia pieniężne rodzinom z dziećmi:

- z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa – 21 rodzinom (103 osoby w rodzinach);
- z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 48 rodzinom (85 osób w rodzinach),
- zasiłki rodzinne – 2462 świadczenia,
- dodatek z tytułu urodzenia dziecka – 7 świadczeń,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 116 świadczeń,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 523 świadczenia,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 166 świadczeń,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 328 świadczeń,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 486 świadczeń,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 413 świadczeń,
- wypłacono stypendia szkolne – 135 świadczenia,
- świadczenia rodzicielskie – 160 świadczeń,
- realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 – w ramach programu udzielono pomocy w formie posiłków 73 osobom oraz w formie zasiłku celowego 39 rodzinom;

4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie tych już istniejących:

4.1 monitorowanie środowisk zagrożonych – w 2023r. monitoring prowadzony był przez pracowników socjalnych, kuratorów sądowych i dzielnicowego w 2 rodzinach;

4.2 motywowanie rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych do podjęcia terapii uzależnień oraz monitorowanie tej terapii – w 2023r. żadna rodzin nie podjęła terapii, liczba złożonych niebieskich kart – 12;

4.3 prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny, organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie – rozpowszechnianie materiałów dotyczących przemocy w rodzinie wśród mieszkańców gminy:

- stała, systematyczna praca członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz członków grup roboczych powoływanych dla każdego indywidualnego przypadku przemocy domowej obejmująca m.in. realizację wizyt środowiskowych, spotkań w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej „Punkt Konsultacyjny” z ofiarami przemocy domowej oraz świadkami tej przemocy;
- organizacja akcji przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny

- informacyjnej w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpstwem;
- realizacja wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie /objętych wsparciem grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych akcji informacyjnej poprzez przekazywanie im materiałów edukacyjnych – ulotek i broszur oraz informacji gdzie mogą szukać pomocy, wśród nich m. in. „Czy to co robię to przemoc?”, „Centrum Zdrowia Psychicznego SPZOZ w Krasnymstawie”, „Alkohol w rodzinie”, „Przemoc domowa i alkohol”, „Informacja dla świadków przemocy domowej”, „Centrum Praw kobiet”, „Ochronić się przed przemocą – poradnik dla osób krzywdzonych”, „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie”; „Bezpłatne porady psychologiczne – Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym przespstwem”, informacja o numerach telefonów, pod którymi można uzyskać bezpłatną pomoc w zakresie: przemocy, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych; informacja na temat Stowarzyszenia AGAPE;
- w ramach akcji informacyjnej na teren gminy (tablice informacyjne Urzędu Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej, tablice sołeckie, szkoły, strona internetowa gminy, ośrodka pomocy społecznej, Facebook) przekazano następujące materiały: działalność Punktu Konsultacyjnego, dot. Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpstwem, dot. projektu „Bezpieczna kobieta”, dot. działalności Fundacji Centrum Praw Kobiet, dot. Funduszu Sprawiedliwości, dot. informacji o funkcjonowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego;
- rozpowszechnianie ankiety badawczej na temat zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny;
- współpraca przy realizacji Projektu „Nowa Ja” skierowanego do kobiet z terenu Gminy Rejowiec Fabryczny, którego celem było m. in. nabycie przez uczestniczki wiedzy na temat przemocy domowej oraz radzenia sobie w obliczu w/w problemu;

4.4 zapewnienie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych: – w 2023r. nie było zatrudnionego asystenta rodziny;

4.5. podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziny: – w 2023r. 5 rodzin było objętych wsparciem kuratora;

5. Wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem:

5.1. udział w szkoleniach w zakresie wspierania rodziny, organizowanie, współfinansowanie szkoleń dla osób pracujących z rodziną: – w 2023r. przeprowadzono następujące szkolenia, z których skorzystało 3 pracowników socjalnych oraz 5 opiekunek środowiskowych:

- ✓ „Praca socjalna z osobami uzależnionymi” – **szkolenie**
- ✓ „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, Rozporządzenie w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzór formularzy NK. Rola i zadania Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno – Pomocowych. Realizacja Procedury Niebieska Karta” – **szkolenie**
- ✓ „Warsztaty partycypacyjne ukierunkowane na konsultacje standardów pomocy interdyscyplinarnej świadczonej osobom pokrzywdzonym przespstwem/wypracowanie alternatywnych rozwiązań do przyjętych w standardach” – **warsztaty**
- ✓ „Nowelizacja przepisów o przeciwdziałaniu przemocy domowej” – **szkolenie**
- ✓ „Ochrona osób doznających przemocy domowej w świetle obowiązującego prawa oraz z uwzględnieniem perspektywy psychologicznej” – **szkolenie**
- ✓ „Pierwsza pomoc” – **kurs**
- ✓ „Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej” – Nowe zadania i obowiązki – **szkolenie**

6. Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej:

Pomoc rodzinie w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego pozwalającego na powrót dzieci do rodziny naturalnej – rodziny, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej nie nawiązały współpracy z Ośrodkiem w celu poprawy swojej sytuacji, która pozwoliłaby na powrót dzieci do domu rodzinnego.

7. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Rejowiec Fabryczny na lata 2023-2025 zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci w Gminie Rejowiec Fabryczny. Zawarte w programie propozycje były realizowane w 2023r. w toku bieżącej pracy poszczególnych jednostek.

Ze sprawozdania wynikają następujące kierunki działań dla Gminy Rejowiec Fabryczny:

- położenie głównego nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku;
- wzmocnienie działań profilaktycznych;
- doskonalenie metod pracy z rodziną,
- realizowanie różnych form pomocy rodzinie;
- dalsza współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- zatrudnienie asystenta rodziny, którego zadaniem jest wzmocnienie rodziny poprzez prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną.

Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Magdalena Całko
Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
Gminy Rejowiec Fabryczny